

Wymagania edukacyjne z przedmiotu **edukacja dla bezpieczeństwa** klasa VIII

l.p.	Wymagania na poszczególne oceny				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	Bardzo dobry	celujący
Bezpieczeństwo państwa					
1.	– definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces – wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	– wymienia rodzaje bezpieczeństwa	– wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	– definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	– wyjaśnia misję Sił Zbrojnych RP, ich rolę, podstawowe zadania w systemie obronności państwa oraz strukturę i uzbrojenie
2.	– opisuje geopolityczne położenie Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	– wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	– opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy	– wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	– omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska
Postępowanie w sytuacjach zagrożeń					
3.	– wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom	– omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom	– wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce – dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	– poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	
4.	– rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	– wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze	– wymienia sposoby przeciwdziałania panice	– opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego	– charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania

5.	<p>– wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie</p> <p>– rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne</p>	<p>– opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku</p> <p>– omawia szkolną instrukcję ewakuacji</p>	<p>– uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych</p> <p>– omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych</p>	<p>– opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji</p> <p>– rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji</p>	
6.	<p>– rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej</p>	<p>– wymienia główne przyczyny pożarów</p> <p>– opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru</p>	<p>– opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego</p> <p>– omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole</p>	<p>– wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku</p> <p>– wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni</p>	
7.	<p>– wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać</p>	<p>– wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej</p> <p>– wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi</p> <p>– wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa</p>	<p>– planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej – uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi</p> <p>– wie co należy zrobić w czasie ewakuacji</p>	<p>– opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych</p>	<p>– omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy,</p>
8.	<p>– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka</p>	<p>– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz</p>	<p>– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur</p>	<p>– potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów 	

				<ul style="list-style-type: none"> • wichur • gwałtownych burz 	
9.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa uszkodzonym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) – wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposób funkcjonowania systemu segregacji rannych TRIAGE
10.	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie terroryzm – wyjaśnia konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej – zna główne przyczyny terroryzmu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzanej przesyłki – wymienia najczęstsze akty terroryzmu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru 	
11.	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji – rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i 	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo wykonuje nakazane czynności 	<ul style="list-style-type: none"> – wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób – zachowuje spokój i opanowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia treść szkolnej instrukcji ewakuacji 	

	ochrony przeciwpożarowej				
--	--------------------------	--	--	--	--

Podstawy pierwszej pomocy

12.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” - wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia - zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice pomiędzy nr 112 a 999, 998, 997 - prawidłowo wskazuje i uzasadnia Triage, podaje przykłady - formułuje złożony opis zdarzenia oraz wskazuje prawidłowy przebieg postępowania na miejscu zdarzenia
13.	<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - podaje numery alarmowe wraz z ich prawidłowym przyporządkowaniem 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy - opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice pomiędzy nr 112 a 999, 998, 997 - prawidłowo wskazuje i uzasadnia Triage, podaje przykłady - formułuje złożony opis zdarzenia oraz wskazuje prawidłowy przebieg postępowania na miejscu zdarzenia
14.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” - ocenia stan świadomości poszkodowanego - umiejętnie stosuje folię NRC 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku - udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło- żuchwa) 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC - układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego w pozycji bocznej bezpiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje układanie poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego w pozycji bocznej bezpiecznej według pełnego algorytmu

		<ul style="list-style-type: none"> - sprawdza, czy uszkodzony oddycha - wymienia objawy utraty przytomności - wymienia ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny omdlenia - opisuje ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnia uszkodzonym ochronę termiczną - wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB - udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia - charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie 	
15.	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności - stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wymienia objawy NZK - zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” - przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej - wymienia prawdopodobne miejsca usytuowania AED w bliskiej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej - opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego - wykorzystuje AED w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje pełen cykl RKO według algorytmu na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)
16.	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - wlicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: <ul style="list-style-type: none"> ● samochodowej ● turystycznej ● domowej 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy 	

7.	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je - wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające - wie kiedy może zastosować opaskę uciskową - opisuje schemat udzielania pierwszej pomocy przy krwotokach - opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu broni konwencjonalnej (uciekaj, schowaj się, walcz) 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) - demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa - wykonuje opatrunek z ciałem obcym w ranie - zakłada opaskę uciskową 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między krwotokiem tętniczym a żylnym
18.	<ul style="list-style-type: none"> - zakłada temblak - podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa - omawia typowe objawy złamań, zwichnięć i skręceń 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie - opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa - opisuje rodzaje złamań 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów - udziela pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń (ćwiczenia praktyczne) 	

19.	<p>– demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny</p>	<p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oparzeń termicznych <p>– omawia sposób postępowania w przypadku zapalenia oleju w kuchni</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie</p> <p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oparzeń termicznych ● oparzeń środkami chemicznymi ● wychłodzenia organizmu i odmrożeń 	<p>– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci</p> <p>– wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu</p>	<p>– omawia stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować</p> <p>– charakteryzuje sposób oceny rozległości oparzeń u dorosłego i dziecka</p>
20.	<p>– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku ● zatrucia ● tonięcia ● porażenia prądem ● ukąszenia ● użądlenia 	<p>- wie jakie są przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku ● zatrucia ● tonięcia ● porażenia prądem ● ukąszenia ● użądlenia 	<p>– omawia objawy w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku ● zatrucia ● tonięcia ● porażenia prądem ● ukąszenia ● użądlenia 	<p>– omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia <ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia ▪ wykonuje na manekinie ratunkowe w przypadku zadławienia ▪ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku ● zatrucia ● tonięcia 	

				<ul style="list-style-type: none"> ● porażenia prądem ● ukąszenia ● użądlenia 	
--	--	--	--	--	--

Kształcenie postaw obronnych

21.	<p>– wyznacza kierunki stron świata przy pomocy GPS</p>	<p>– określa przybliżoną odległość przebytej drogi na podstawie parokroków lub wpływającego czasu marszu</p> <p>– umie zorientować mapę i wskazać na niej własne miejsce stania</p>	<p>– wyznacza kierunki stron świata przy pomocy kompasu/ busoli</p> <p>– umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)</p>	<p>– orientuje się w terenie według: położenia Słońca, Gwiazdy Polarnej, charakterystycznych przedmiotów terenowych (natura/ budowle)</p> <p>– umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)</p>	
22.	<p>- wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberbezpieczeństwa</p>	<p>- proponuje efektywne sposoby zapobiegania atakom na cyberbezpieczeństwo i minimalizacji ich skutków</p>	<p>- wymienia główne zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa</p> <p>- opisuje przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo</p>	<p>- opisuje miejsce cyberbezpieczeństwa w systemie bezpieczeństwa państwa</p> <p>- opisuje zadania Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni</p>	
23.	<p>- wyjaśnia zasady efektywnego posługiwania się bronią strzelecką</p> <p>- zasada BLOS (broń/ lufa/ otoczenie/ spust)</p>	<p>- identyfikuje podstawowe części składowe broni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótkiej – pistolet/ rewolwer • długiej - karabin • śrutowej – strzelba <p>- opisuje ułożenie ciała w podstawowych postawach strzeleckich (zależnie od dyscypliny i konkurencji)</p>	<p>- opisuje zasady zgrywania podstawowych rodzajów przyrządów celowniczych (otwarte, zamknięte, optyczne)</p>	<p>- wylicza zasady bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką (odpięcie magazynka, brak kontaktu ze spustem, przeładowanie, lufa skierowana w bezpieczne miejsce, strzał kontrolny, wskaźnik bezpieczeństwa, pudełko – futerał transportowy lub kabura)</p> <p>- prawidłowo składa się do strzału, reguluje oddech i ściąga język spustowy</p>	